

UDKAST

Forslag

til

Lov om godtgørelsesordning for kvinder omfattet af antikonceptionssagen
(spiralsagen) i Grønland i perioden 1960-1991

Kapitel 1

Godtgørelse

§ 1. Staten yder efter ansøgning godtgørelse til kvinder, der i perioden mellem 1960-1991 har fået antikonception uden samtykke eller viden herom i Grønland eller under et ophold i Danmark.

Stk. 2. Godtgørelsen ydes til kvinder, som

- 1) har været bosiddende i Grønland på et tidspunkt i perioden mellem 1960-1991,
- 2) på tro og love efter bedste erindring erklærer at have fået antikonception i Grønland eller under et ophold i Danmark uden samtykke eller viden herom i perioden 1960-1991, og
- 3) sandsynliggør antikonceptionshændelsen efter stk. 1.

Stk. 3. Godtgørelsen udgør 300.000 kr. per godtgørelsesberettiget kvinde.

§ 2. Ansøgning om godtgørelse indgives til Patienterstatningen ved anvendelse af et ansøgningsskema, som Patienterstatningen stiller til rådighed. Ansøgningsskemaet kan indgives via den digitale løsning, som Patienterstatningen stiller til rådighed, fremsendes med fysisk post til Patienterstatningen eller afleveres personligt til Patienterstatningen. Ansøgningen kan indgives på dansk eller grønlandsk.

Stk. 2. Ansøgning kan indgives af kvinder, som har været udsat for hændelsen efter § 1. Afgår kvinden ved døden, efter at ansøgningen er indgivet til Patienterstatningen, træder eventuelle arveberettigede personer i kvindens sted.

Stk. 3. Ansøgning kan indgives til den 1. juni 2028.

Kapitel 2

Sagernes behandling

§ 3. Patienterstatningen modtager, oplyser og træffer afgørelse i sager om godtgørelse efter denne lov.

Stk. 2. Forvaltningsloven finder anvendelse på den virksomhed, der udøves af Patienterstatningen i medfør af denne lov.

Stk. 3. Lov om offentlighed i forvaltningen finder ikke anvendelse på den virksomhed, der udøves af Patienterstatningen i medfør af denne lov.

§ 4. Patienterstatningen kan af sundhedspersoner, af private og af myndigheder vederlagsfrit afkræve enhver oplysning, som er nødvendig for Patienterstatningens afgørelse efter denne lov. Oplysningerne skal sendes til Patienterstatningen senest 30 dage efter, at Patienterstatningen har bedt om oplysningerne. Kan fristen ikke overholdes, skal Patienterstatningen inden fristens udløb underrettes om grunden til fristoverskridelsen og om, hvornår Patienterstatningen kan forvente at modtage oplysningerne. Oplysningerne kan indhentes i elektronisk form.

§ 5. Patienterstatningen kan i helt særlige tilfælde tilkende visse advokatomkostninger, når advokaten har ydet nødvendig, væsentlig bistand til sagsoplysningen, der har medført en ny og ændret afgørelse fra Patienterstatningen, og når den manglende sagsoplysning ikke skyldes kvindens forhold.

§ 6. Afgørelser truffet efter denne lov kan indbringes for domstolene ved søgsmål mod Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Kapitel 3

Udbetaling af godtgørelse

§ 7. Indenrigs- og Sundhedsministeriet udbetaler godtgørelse efter denne lov, herunder eventuelle omkostninger efter § 5.

Stk. 2. Udbetaling sker til den godtgørelsesberettigedes NemKonto, medmindre den godtgørelsesberettigede har anvist en anden konto, hvortil betaling skal ske.

§ 8. Krav på godtgørelse efter denne lov falder i arv efter de almindelige regler, når det er fremsat i overensstemmelse med reglerne i kapitel 1.

§ 9. Udbetales godtgørelse efter § 1 senere end fem uger efter tidspunktet for afgørelsen om tilkendelse af godtgørelse, forrentes beløbet fra

afgørelsestidspunktet, indtil betaling sker, med en årlig rente svarende til renten i henhold til rentelovens § 5, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis den godtgørelsesberettigedes forhold hindrer betaling, betales ikke rente, så længe hindringen varer. Foreligger der sådanne hindringer, regnes fristen efter stk. 1 fra hindringens ophør.

§ 10. Godtgørelse efter § 1 indgår ikke i tildelingen eller beregningen af og medfører ikke fradrag i forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser for ydelsesmodtageren, dennes ægtefælle eller samlever eller andre husstandsmedlemmer.

§ 11. Godtgørelsen kan ikke overdrages eller gøres til genstand for retsforfølgning eller modregning over for den godtgørelsesberettigede kvinde, jf. dog § 12. Er godtgørelsen udbetalt, kan overdragelse ske. Retsforfølgning og modregning kan ligeledes ske, når godtgørelsen er udbetalt, medmindre godtgørelsen ved indsættelse på særskilt konto i bank eller på anden måde er holdt klart adskilt fra den godtgørelsesberettigedes øvrige formue. Tilsvarende gælder om renter og udbytte af kapitalen.

Stk. 2. Retsforfølgning eller modregning kan dog foretages, efter at kravet og dets størrelse er anerkendt eller fastslået, hvis den godtgørelsesberettigede giver samtykke hertil, eller hvis vedkommende har stillet kravet som pant for vedkommende fordring.

§ 12. Godtgørelse udbetalt efter denne lov modregnes i en tidligere eller senere tilkendt godtgørelse eller erstatning for samme forhold.

Kapitel 4

Forlig

§ 13. Indenrigs- og Sundhedsministeren kan indgå forlig i retssager, der er anlagt mod staten før lovforslagets fremsættelse, når sagsøgeren opfylder betingelserne i § 1. Forliget kan indgås på vilkår, der svarer til bestemmelserne i denne lov. Indenrigs- og Sundhedsministeriet videre sender oplysninger om indgåede forlig til Patienterstatningen.

Stk. 2. Kvinder, der modtager godtgørelse ved indgåelse af forlig efter stk. 1, kan ikke modtage godtgørelse i øvrigt efter denne lov.

Kapitel 5

Tilbagebetaling af godtgørelse

§ 14. Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan kræve tilbagebetaling af en godtgørelse, der er udbetalt efter denne lov, hvis kvinden mod bedre vidende har undladt at afgive oplysninger eller har afgivet urigtige oplysninger, der har haft betydning for Patienterstatningens afgørelse.

Kapitel 6

Ikrafttræden

§ 15. Loven træder i kraft den 1. juni 2026.

Kapitel 7

Ændring i anden lovgivning

§ 16. I ligningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1500 af 24. november 2025, som ændret ved § 2 i lov nr. 1642 af 16. december 2025, og senest ved § 1 i lov nr. 1781 af 29. december 2025, foretages følgende ændring:

1. I § 7 indsættes som *nr. 43*:
»43) Udbetalinger af godtgørelse omfattet af lov om godtgørelsesordning for kvinder omfattet af antikonceptionssagen (spiralsagen) i Grønland i perioden 1960-1991.«

Kapitel 8

Territorialbestemmelse

§ 17. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning**
- 2. Baggrund**
- 3. Godtgørelse for antikonception uden samtykke eller viden herom**
 - 3.1. Gældende ret
 - 3.1.1. Erstatning og godtgørelse inden for sundhedsvæsenet
 - 3.1.2. Godtgørelse for tort
 - 3.1.3. Forældelse
 - 3.2. Indenrigs- og Sundhedsministeriets overvejelser
 - 3.3. Den foreslåede ordning
 - 3.3.1. Omfattede kvinder
 - 3.3.2. Administration af godtgørelsesordningen
 - 3.3.3. Udbetaling af godtgørelsen
- 4. Ligestillingsmæssige konsekvenser**
- 5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**
- 6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.**
- 7. Administrative konsekvenser for borgerne**
- 8. Klimamæssige konsekvenser**
- 9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser**
- 10. Forholdet til EU-retten**
- 11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.**
- 12. Sammenfattende skema**

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Alternativet, Aaja Chemnitz (IA), Aki-Matilda Høegh-Dam (N), Anna Falkenberg (SP) og Sjúrdur Skaale (JF) har den 10. december 2025 indgået Aftale om godtgørelsesordning for grønlandske kvinder omfattet af antikonceptionspraksis i Kalaallit Nunaat (spiralsagen) i perioden 1960-1991. Antikonceptionspraksis i Kalaallit Nunaat (spiralsagen) henviser i det følgende til de piger eller kvinder, der har fået antikonception uden samtykke eller viden i perioden 1960-1991.

Spiralsagen er efter partiernes opfattelse et mørkt kapitel i Danmarks og Grønlands fælles historie. Et kapitel, der har haft store konsekvenser for de berørte grønlandske kvinder. Aftalepartierne anerkender, at spiralsagen er kilde til både vrede og sorg for mange grønlændere, og det er aftalepartiernes opfattelse, at de berørte kvinder skal have mulighed for økonomisk godtgørelse.

Det fremgår af aftalen, at der ved ansøgning om godtgørelse efter ordningen vil blive stillet krav, om at: 1) Kvinden har været bosiddende i Grønland i perioden mellem 1960-1991, 2) kvinden på tro og love erklærer efter bedste erindring at have fået antikonception i Grønland eller under et midlertidigt kost- eller efterskoleophold i Danmark uden samtykke eller viden i perioden 1960-1991, og 3) kvinden skal sandsynliggøre hændelsen, f.eks. via en troværdig beretning.

Aftalepartierne er med aftalen endvidere enige om et godtgørelsesbeløb, uanset antikonceptionsmiddel, på 300.000 kr. per kvinde. Aftalepartierne er samtidig enige om, at ansøgninger om godtgørelse skal kunne indsendes til Patienterstatningen fra tidspunktet for fremsættelse af lovforslag i april 2026 og frem til den 1. juni 2028, og at godtgørelsesordningen skal træde i kraft den 1. juni 2026, hvorefter indsendte godtgørelsesansøgninger vil blive behandlet.

Med aftalen er der endvidere besluttet, at der skal være et særligt forløb for sagsøgerne i den verserende retssag, som betyder, at disse kvinder ikke skal ansøge om godtgørelse, men at Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil tilbyde at indgå forlig med et godtgørelsesbeløb på 300.000 kr. pr. berettiget kvinde, i henhold til kriterierne for godtgørelsesordningen.

2. Baggrund

Naalakkersuisut og regeringen indgik i september 2022 aftale om at igangsætte en uvildig udredning af antikonceptionspraksis i Kalaallit Nunaat (spiralsagen) fra 1960-1991, hvor Danmark havde ansvaret for sundhedsvæsenet i Grønland. Den uvildige udredning blev igangsat i maj 2023 og afsluttet i september 2025.

Udredningen afdækkede den historiske kontekst for antikonceptionspraksisen fra 1960-1991, herunder beslutningsforløbet bag og den konkrete gennemførelse af initiativet.

Udredningen konkluderede bl.a., at tusindvis af grønlandske piger og kvinder fik opsat spiral i løbet af den historiske periode, som udredningen har afdækket. Det blev videre konkluderet, at den danske stat måtte betragtes som ansvarlig for de svigt, der måtte være i landslægeembedets tilsyn med og vejledning af det personale, som denne var lægeligt foresat for.

Udredningen viste, at der var læger og andre fagpersoner, som udøvede et vist pres på pigerne og kvinderne i forbindelse med drøftelser af antikonception, og at der fra sundhedsvæsenets side blev gjort en meget aktiv indsats i forhold til at udbrede spiralen. Nogle piger og kvinder var, ifølge udredningen, i en situation, hvor de ikke følte, at de havde et frit valg. Desuden havde nogle piger mangelfuld viden om krop og seksualitet, og samlet set kunne der sættes spørgsmålstejn ved, om disse piger havde reelle forudsætninger for at give samtykke til indgrebet. Andre piger og kvinder fik ifølge udredningen opsat spiral i forbindelse med fødsel, abort eller andre konsultationer, uden at de var klar over det.

Flere kvinder har nævnt, at den daværende praksis efterlod dem med en følelse af skam, fordi de havde fået antikonception uden selv at have efterspurgt det og for nogles vedkommende uden at have givet deres samtykke hertil. Bortset fra enkelte kritiske røster i 1970'erne var det først i nyere tid, at kvindernes oplevelser kom frem i lyset, og den daværende antikonceptionspraksis blev genstand for kritik.

På vegne af Danmark gav statsministeren i august 2025 en undskyldning til de berørte kvinder i spiralsagen for perioden 1960-1991. Formanden for Naalakkersuisut gav samtidig en undskyldning for hændelser efter den 1. januar 1992, hvor Grønland havde hjemtaget ansvaret for sundhedsvæsenet.

Den 17. oktober 2025 etablerede Naalakkersuisut en godtgørelsesordning for de kvinder, der har fået antikonception uden deres viden eller samtykke fra 1992 og frem.

Den 10. december 2025 indgik regeringen og et bredt flertal i Folketinget en politisk aftale om etablering af en godtgørelsesordning, der skal give mulighed for at yde individuel økonomisk godtgørelse til de grønlandske kvinder, der har været omfattet af spiralsagen fra 1960-1991, hvor Danmark havde ansvaret for sundhedsvæsenet i Grønland. Det fremgår af aftalen, at regeringen i folketingssamlingen 2025/2026 vil fremsætte lovforslag om godtgørelsesordningen med henblik på ikrafttrædelse den 1. juni 2026.

Den politiske aftale udmøntes med dette lovforslag.

3. Godtgørelse for antikonception uden samtykke eller viden herom

3.1. Gældende ret

3.1.1. Erstatning og godtgørelse inden for sundhedsvæsenet

Patienter, som påføres skade i det danske sundhedsvæsen, eller efterladte til disse patienter, kan søge erstatning og godtgørelse efter patienterstatningsordningen for behandlingsskader i medfør af reglerne i kapitel 3 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (klage- og erstatningsloven), jf. lovebekendtgørelse nr. 1250 af 28. oktober 2025. Patienter eller efterladte til patienter har desuden mulighed for at søge erstatning og godtgørelse for skade påført som følge af egenskaber ved et lægemiddel (lægemiddelskade) efter klage- og erstatningslovens kapitel 4.

Efter § 19, stk. 1, nr. 1-4, i klage- og erstatningsloven ydes der erstatning efter reglerne i dette kapitel (kapitel 3) til patienter eller efterladte til patienter, som her i landet påføres skade i forbindelse med undersøgelse, behandling el.lign., som er foretaget på et sygehus eller på vegne af dette (nr. 1), af sundhedspersoner og andet personale som led i den præhospitale indsats efter sundhedsloven (nr. 2), på universiteternes tandlægeskoler (nr. 3) eller af Sundhedsstyrelsen af sager i henhold til sundhedslovens kapitel 21, regler udstedt i medfør heraf eller regler udstedt i medfør af § 5 d i lov om sygehusvæsenet som opretholdt ved sundhedslovens § 277, stk. 12 (nr. 4).

Efter bestemmelsens stk. 2 ydes der uanset stk. 1 erstatning efter reglerne i kapitel 3 til patienter eller efterladte til patienter, som her i landet påføres

skade i forbindelse med undersøgelse, behandling el.lign., som er foretaget af sundhedspersoner.

Efter klage- og erstatningslovens § 20 ydes erstatning, hvis skaden med overvejende sandsynlighed er forvoldt på en af de måder, der er nævnt i nr. 1-4. Det gælder, hvis det må antages, at en erfaren specialist på det pågældende område under de i øvrigt givne forhold ville have handlet anderledes ved undersøgelse, behandling el.lign., hvorved skaden ville være undgået (nr. 1), hvis skaden skyldes fejl eller svigt i teknisk apparatur, redskaber eller andet udstyr, der anvendes ved eller i forbindelse med undersøgelse, behandling el.lign. (nr. 2), hvis skaden ud fra en efterfølgende vurdering kunne være undgået ved hjælp af en anden til rådighed stående behandlings-teknik eller behandlingsmetode, som ud fra et medicinsk synspunkt ville have været lige så effektiv til behandling af patientens sygdom (nr. 3), eller hvis der som følge af undersøgelse, herunder diagnostiske indgreb, eller behandling indtræder skade i form af infektioner eller andre komplikationer, der er mere omfattende, end hvad patienten med rimelighed må tåle. Der skal herved tages hensyn til dels skadens alvor, dels patientens sygdom og helbredstilstand i øvrigt samt til skadens sjældenhed og mulighederne i øvrigt for at tage risikoen for dens indtræden i betragtning (nr. 4).

Efter klage- og erstatningslovens § 24, stk. 1, og § 46 fastsættes erstatning og godtgørelse for både behandlingsskader og lægemiddelskader som udgangspunkt efter reglerne i lov om erstatningsansvar (erstatningsansvarsloven). Det betyder bl.a. at selve udmålingen af erstatninger og godtgørelser som udgangspunkt sker efter reglerne i erstatningsansvarsloven. Der ydes således erstatning for helbredelsesudgifter og andet tab, tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelse for svie og smerte samt varigt mén, erstatning for erhvervsevnetab og godtgørelse for tort. Hvis skadelidte afgår ved døden som følge af skaden, kan der tilkendes erstatning for tab af forsørger, godtgørelse til efterladte og begravelsesudgifter eller et overgangsbetrag.

Der ydes derudover efter klage- og erstatningslovens § 24 a, stk. 1, efter omstændighederne godtgørelse på 162.000 kr. til den eller de, som har forældremyndigheden over et barn, der afgår ved døden inden det fyldte 18. år som følge af en behandlingsskade.

Det er efter klage- og erstatningslovens § 33, 1. pkt., Patienterstatningen, der modtager, oplyser og afgør alle patienterstatningssager.

Efter forvaltningslovens § 1, stk. 1, gælder loven for alle dele af den offentlige forvaltning.

Det følger af forvaltningslovens § 1, stk. 2, at loven desuden gælder for al virksomhed, der udøves af 1) selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov, og 2) selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet på privatretligt grundlag, og som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol.

Efter offentlighedslovens § 2 finder loven anvendelse på al virksomhed, der udøves af myndigheder inden for den offentlige forvaltning.

Efter offentlighedslovens § 3, stk. 1, finder loven efter omstændighederne også anvendelse på al virksomhed, der udøves af selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov (nr. 1), og selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet på privatretligt grundlag, og som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol (nr. 2).

Ifølge bemærkningerne til offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 1, jf. Folketings Tidende, 2012-13, tillæg A, L 144 som fremsat, side 65, fremgår, at det forudsættes, at de nævnte institutioner m.v. – i overensstemmelse med, hvad der følger af gældende ret – ikke skal være omfattet af offentlighedsloven, hvis det fremgår af det retsgrundlag, der ligger til grund for oprettelsen, at institutionen ikke skal være en del af den offentlige forvaltning, og at det eksempelvis kan fremgå af forarbejderne til den lov, hvormed institutionen er oprettet, at institutionen ikke skal henregnes til den offentlige forvaltning.

Patienterstatningen blev oprettet i 1992 som Patientforsikringsforeningen i forbindelse med, at lov om patientforsikring trådte i kraft. Lov om patientforsikring er efterfølgende afløst af lov om klage- og erstatningsadgangen inden for sundhedsvæsenet, og Patientforsikringsforeningen skiftede i 2014 navn til Patienterstatningen. Patienterstatningen er oprettet i fællesskab af kommunalbestyrelser, selvforsikrende regionsråd og forsikringsselskaber, som har tegnet forsikringer omfattet af kapitel 3 i klage- og erstatningsloven.

Ifølge de specielle bemærkninger til § 12 i lov om patientforsikring, jf. Folketingstidende 1990-91, 2. samling, tillæg A, spalte 3305, er Patientforsikringen (nu Patienterstatningen) en forening, som er forudsat at fungere i privat regi. Det fremgår endvidere, at foreningens virksomhed i øvrigt ved særlig bekendtgørelse i henhold til offentligheds- og forvaltningsloven vil blive omfattet af de to loves regler om offentlig forvaltning samt af tavshedspligtsreglerne i straffeloven, jf. Folketingstidende 1990-91, 2. samling, tillæg A, spalte 3306.

Af de specielle bemærkninger til § 16, i samme lov, hvorefter Patientforsikringen bl.a. kan forlange oplysninger, som skønnes af betydning for behandling af de enkelte sager fra berørte myndigheder, private institutioner og den skadelidte, fremgår det, at bestemmelsen tager sigte på, at de offentlige myndigheder og andre, der er involveret i patientforsikringsordningen, retmæssigt kan udveksle nødvendige oplysninger til afgørelse af sagerne uden herved at overtræde regler om tavshedspligt i forvaltningslov, lægelov m.fl. eller reglerne i forvaltningsloven (§ 28 ff.) om adgangen til at videregive oplysninger til anden forvaltningsmyndighed. Det fremgår desuden, at patienterne i øvrigt efter særlig bekendtgørelse udstedt i henhold til offentlighedslovens § 1, stk. 3, og forvaltningslovens § 1, stk. 2, der begge trådte i kraft pr. 1. januar 1987, vil blive tillagt ret til aktindsigt i patientforsikringsforeningens sagsakter vedrørende de pågældende patienters erstatningssager, ligesom der efter den nævnte bestemmelse i forvaltningsloven vil blive pålagt patientforsikringsforeningen tavshedspligt efter lovens kapitel 8, jf. Folketingstidende 1990-91, 2. samling, tillæg A, spalte 3310.

I medfør af § 1, stk. 3, i forvaltningsloven, er det ved § 1 i bekendtgørelse nr. 652 af 23. juli 1992 om forvaltningslovens anvendelse på Patientforsikringsforeningens virksomhed, fastsat, at forvaltningsloven finder anvendelse på den virksomhed, der udøves af Patienterstatningen i medfør af lov om patientforsikring. Bekendtgørelsen trådte i kraft 1. august 1992.

Det er ikke tilsvarende fastsat ved bekendtgørelse med hjemmel i offentlighedsloven, at offentlighedsloven finder anvendelse på den virksomhed, der udøves af Patienterstatningen i medfør af lov om patientforsikring.

Der henvises til det foreslåede § 4, stk. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

3.1.2. Godtgørelse for tort

Efter § 26, stk. 1, i lov om erstatningsansvar (erstatningsansvarsloven), skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, betale den forurettede godtgørelse for tort.

Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det efter bestemmelsens stk. 2, 1. pkt., tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 eller 24, herunder at krænkelsen er begået over for en person under 18 år. Det samme gælder efter stk. 2, 2. pkt., hvis krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 27. Dette gælder dog efter stk. 2, 3. pkt. ikke de overtrædelser, der er nævnt i straffelovens §§ 266-266 b.

Efter lovens § 26, stk. 4, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, selv om der ikke er lidt tort, betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særlig groft angreb mod en andens person eller frihed. Det samme gælder særlig grove krænkelse mod en andens fred eller ære.

3.1.3. Forældelse

Krav på erstatning eller godtgørelse forældes efter § 3, stk. 1, i lov om forældelse af fordringer (forældelsesloven), som udgangspunkt efter tre år (den almindelige forældelsesfrist). For fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade forvoldt uden for kontraktforhold regnes fristen efter forældelseslovens § 2, stk. 4, fra tidspunktet for skadens indtræden.

Den almindelige forældelsesfrist suppleres af en absolut forældelsesfrist, som i almindelighed er 10 år regnet fra forfaldstidspunktet, jf. forældelseslovens § 3, stk. 3, nr. 4. Retsvirkningen af den absolutte forældelsesfrist er, at en fordring altid falder bort på dette tidspunkt – også hvis forældelsen har været suspenderet på grund af fordringshaverens ukendskab til fordringen eller skyldneren, jf. forældelseslovens § 3, stk. 2.

Efter forældelseslovens § 30, stk. 1, finder loven også anvendelse på tidligere fordringer, som ikke inden lovens ikrafttrædelsesdag den 1. januar 2008 er forældet efter de hidtil gældende regler.

Efter § 3, stk. 5, i forældelsesloven, som indført ved lov nr. 140 af 28. februar 2018, forældes fordringer på erstatning eller godtgørelse, som udspringer af, at en forvaltningsmyndighed har tilsidesat lovbestemte

forpligtelser over for en person under 18 år i forbindelse med overgreb begået over for denne, ikke. Bestemmelsen finder også anvendelse på fordringer, der var forældede efter de tidligere regler.

3.2. Indenrigs- og sundhedsministeriets overvejelser

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Alternativet, Aaja Chemnitz (IA), Aki-Matilda Høegh-Dam (N), Anna Falkenberg (SP) og Sjúrður Skaale (JF) har den 10. december 2025 indgået Aftale om godtgørelsesordning for grønlandske kvinder omfattet af antikonceptionspraksis i Kalaallit Nunaat (spiral sagen) i perioden 1960-1991.

Det fremgår af aftalen, at aftalepartierne ønsker at etablere en godtgørelsesordning, der skal give mulighed for at yde individuel økonomisk godtgørelse til de grønlandske kvinder, der har været omfattet af antikonceptionspraksis i Kalaallit Nunaat i perioden 1960-1991. Som bilag til aftalen er vedlagt en beskrivelse af administrationsgrundlag, som beskriver de nærmere rammer for godtgørelsesordningen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har dog fundet det uhensigtsmæssigt at afgrænse godtgørelsesordningen for hændelser sket i Danmark til alene at omfatte hændelser under et midlertidigt kost- eller efterskoleophold, som det fremgår af aftalen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet lægger på den baggrund op til at fravige kravet om, at antikonceptionshændelsen skal være sket under et midlertidigt kost- eller efterskoleophold i Danmark, således at der i stedet stilles krav om, at antikonceptionshændelsen skal være sket under et ophold i Danmark. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har vurderet justeringen nødvendig for ikke at udelukke eventuelle andre ophold, hvor en grønlandsk pige eller kvinde kan have været blevet udsat for en antikonceptionshændelse uden samtykke eller viden herom, herunder en situation hvor en pige eller kvinde har valgt at blive i Danmark efter eksempelvis et skoleophold, og hvor opholdet således ikke vil kunne karakteriseres som midlertidig.

Der vil ved ansøgning om godtgørelse for kvinder omfattet af antikonceptionssagen således blive stillet krav, om at: 1) Kvinden har været bosiddende i Grønland på et tidspunkt i perioden mellem 1960-1991, 2) kvinden på tro og love erklærer efter bedste erindring at have fået antikonception i

Grønland eller under et ophold i Danmark uden samtykke eller viden herom i perioden 1960-1991, og 3) kvinden skal sandsynliggøre antikonceptions-hændelsen.

Aftalepartierne er desuden enige om et godtgørelsesbeløb, uanset antikonceptionsmiddel, på 300.000 kr. per kvinde.

Kvinderne har kunnet indsende ansøgninger om godtgørelse til Patienterstatningen fra tidspunktet for fremsættelsen af lovforslaget i april 2026. Kvinderne vil kunne indsende ansøgninger frem til den 1. juni 2028. Godtgørelsesordningen vil træde i kraft den 1. juni 2026, hvorefter indsendte godtgørelsesansøgninger vil blive behandlet.

Aftalepartierne er derudover enige om, at der skal udføres et opsøgende og rådgivende arbejde blandt kvinder, der kan være omfattet af godtgørelsesordningen, herunder at der er behov for at bistå kvinderne med at indgive ansøgning og for terapeutisk bistand.

Aftalepartierne er endvidere enige om, at der skal køre et særligt forløb for sagsøgerne i den verserende retssag, som betyder, at disse ikke skal ansøge om godtgørelse, men at Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil tilbyde at indgå forlig med et godtgørelsesbeløb på 300.000 kr. pr. berettiget kvinde, i henhold til kriterierne for godtgørelsesordningen.

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering, at implementeringen af aftalen forudsætter etablering af et retsgrundlag.

3.3. Den foreslåede ordning

3.3.1. Omfattede kvinder

Med lovforslagets foreslås det, at staten efter ansøgning yder godtgørelse til kvinder, der i perioden mellem 1960-1991 har fået antikonception uden samtykke eller viden herom i Grønland eller under et ophold i Danmark.

Det foreslås, at godtgørelsen ydes til kvinder, der 1) har været bosiddende i Grønland på et tidspunkt i perioden mellem 1960-1991, 2) på tro og love efter bedste erindring erklærer at have fået antikonception i Grønland eller under et ophold i Danmark uden samtykke eller viden herom i perioden 1960-1991, og 3) sandsynliggør antikonceptions-hændelsen.

Den foreslåede godtgørelsesordning vil omfatte alle godtgørelsesberettigede kvinder uanset aktuel bopæl.

Godtgørelsesordningen foreslås at omfatte opsætning af spiral, injektion med Depo-Provera og indsættelse af P-stav.

Den foreslåede godtgørelsesordning vil omfatte kvinder, der ikke har givet samtykke til antikonceptionshændelsen.

Der vil ikke være tale om samtykke, når kvinden er blevet påtvunget antikonception. Det kan eksempelvis omfatte en situation, hvor kvinden har fået antikonception på trods af et modsatrettet ønske herom. Det kan også være tilfælde, hvor en eksempelvis ung pige ikke har turde sige fra op til indgrebet eller da indgrebet foregik. Der vil heller ikke være tale om samtykke i tilfælde, hvor antikonceptionshændelsen er foretaget, uden at kvinden vidste eller forstod, hvad der foregik. Herved forstås også tilfælde, hvor kvinden ikke er blevet oplyst om, at hun har fået antikonception, og hvor kvinden først eksempelvis i forbindelse med et senere lægebesøg finder ud af, at hun har fået antikonception på et tidligere tidspunkt. Det kan også være tilfælde, hvor kvinden som led i samtykket ikke er blevet tilstrækkeligt informeret om konsekvenserne af antikonceptionen.

Antikonceptionshændelsen vil skulle sandsynliggøres. Dette vil f.eks. kunne ske ved en troværdig beretning, som kan udfyldes som en del af ansøgnings-skemaet. Kvinden vil ved ansøgning om godtgørelse også have mulighed for at vedlægge eventuelt relevant materiale. Patienterstatningen vil foretage en vurdering af, om ansøgeren har sandsynliggjort antikonceptionshændelsen. Der vil være tale om en konkret vurdering af, om kriterierne er opfyldt, men det vil som udgangspunkt skulle lægges til grund, at beretningen er troværdig, hvis den f.eks. er understøttet af konkrete oplysninger om hændelsen, eller der i øvrigt efter omstændighederne i den konkrete sag ikke er noget grundlag for at tilsidesætte beretningen.

Det foreslås, at godtgørelsen, uanset antikonceptionsmiddel, fastsættes til 300.000 kr. pr. kvinde. Godtgørelsesbeløbet kan kun ydes én gang pr. kvinde, uanset om der foreligger en eller flere antikonceptionshændelser og uanset brugen af forskellige typer antikonception i perioden.

3.3.2. Administration af godtgørelsesordningen

Det foreslås, at Patienterstatningen, som har betydelig erfaring med behandling af sager om godtgørelse på sundhedsområdet, herunder bl.a. det offentlige sundhedsvæsen, skal administrere ordningen. Det foreslås derfor, at ansøgning om godtgørelse skal indgives til og behandles af Patienterstatningen. Forslaget vil betyde, at Patienterstatningen, som er en privat forening, får kompetence til at oplyse og træffe afgørelse i sager om godtgørelse efter denne lov.

Det foreslås, at ansøgning skal indgives ved anvendelse af et ansøgningsskema, som Patienterstatningen stiller til rådighed. Ansøgningsskemaet vil kunne indgives via den digitale løsning, som Patienterstatningen stiller til rådighed, fremsendes med fysisk post til Patienterstatningen eller afleveres personligt til Patienterstatningen. Ansøgningen vil kunne indgives på dansk eller grønlandsk.

Det vil blive tilstræbt, at ansøgningsskemaet udformes, så ansøgningsprocessen bliver så enkel som muligt for de kvinder, der ønsker at ansøge om godtgørelse. Ansøgningsskemaet vil foreligge både i en dansk og grønlandsk sprogversion, og ansøgeren vil kunne vælge, om ansøgningen indgives på dansk eller grønlandsk. Vælger kvinden at indgive ansøgningen på grønlandsk, vil Patienterstatningen også fremsende afgørelsen til ansøgeren på grønlandsk, ligesom øvrig kommunikation med ansøgeren vil være på grønlandsk.

Det foreslås, at forvaltningsloven skal finde anvendelse for den virksomhed, der udøves af Patienterstatningen i medfør af denne lov, mens det foreslås, at offentlighedsloven ikke skal finde anvendelse. Forslaget vil svare til, hvad der efter gældende ret gælder for den virksomhed, Patienterstatningen udøver i medfør af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Det foreslås også, at der etableres hjemmel til, at Patienterstatningen til brug for behandlingen af ansøgninger efter den foreslåede godtgørelsesordning kan indhente de oplysninger fra sundhedspersoner, private og myndigheder, som er nødvendige for Patienterstatningens sagsbehandling. Det vil svare til, hvad der allerede gælder for den virksomhed, Patienterstatningen udøver i medfør af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Hvis en kvinde har indgivet en ansøgning til Patienterstatningen og efterfølgende afgår ved døden, foreslås det, at eventuelle arveberettigede personer vil træde i kvindens sted.

For at sikre, at kvinder, der ønsker at ansøge om godtgørelse, har god tid til at indgive en ansøgning, har kvinderne allerede fra tidspunktet for lovforslagets fremsættelse kunne indgive ansøgninger til Patienterstatningen. Kvinderne vil kunne indgive en ansøgning til og med den 1. juni 2028. Herved har ansøgerne mindst to år til at indgive ansøgning.

Der vil herudover som led i en aktiv vejledningsindsats blive sendt fire personer til Grønland, som kan bistå kvinderne med at ansøge om godtgørelse hos Patienterstatningen. Patienterstatningen vil, som en del af det almindelige vejlednings- og oplysningsarbejde, på Patienterstatningens hjemmeside og via officielle kanaler i Grønland annoncere hvor og hvornår kvinderne vil kunne træffe de udsendte personer.

Afgørelser, som Patienterstatningen træffer efter de foreslåede regler, vil ikke kunne påklages til anden administrativ myndighed. Det skyldes, at Patienterstatningen som privat forening ikke indgår i et over- og underordningsforhold, og at der således ikke er adgang til ulovbestemt administrativ rekurs.

3.3.3. Udbetaling af godtgørelsen

Det foreslås, at godtgørelsesbeløbet forrentes fem uger efter, at der er truffet afgørelse om tilkendelse af godtgørelse, med mindre den godtgørelsesberettigedes forhold hindrer betaling.

Udbetaling foreslås at skulle ske til den godtgørelsesberettigedes Nem-Konto, med mindre den godtgørelsesberettigede har anvist en anden konto. Det foreslås, at der fastsættes en særregel, som medfører, at godtgørelsen helt generelt ikke skal indgå i beregningen af eller medføre fradrag i forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser til modtageren selv eller til dennes eventuelle ægtefælle, samlever eller husstandsmedlemmer. Forslaget vil sikre, at godtgørelsen tilfalder kvinden, uanset om hun modtager offentlige forsørgelsesydelse og øvrige sociale ydelser.

Det foreslås også, at kravet på godtgørelsen beskyttes mod overdragelse frem til udbetaling. Efter udbetaling kan den godtgørelsesberettigede frit overdrage beløbet. Det foreslås desuden, at kravet på godtgørelsen beskyttes

mod retsforfølgning og modregning frem til udbetalingstidspunktet, hvor pengene indgår på den godtgørelsesberettigede kvindes konto. Når pengene er indgået på kvindens konto, vil hun kunne disponere over beløbet, ligesom eventuelle kreditorer fra dette tidspunkt vil kunne foretage retsforfølgning mod beløbet, medmindre godtgørelsen ved indsættelse på særskilt konto i bank eller på anden måde er holdt klart adskilt fra den øvrige formue. Det foreslås dog, at der kan gøres udlæg i godtgørelsen, hvis kvinden selv samtykker, eller hvis godtgørelsesbeløbet er stillet som pant for vedkommendes fordring.

Det foreslås, at godtgørelsen er beskyttet mod overdragelse, udlæg og retsforfølgning overfor den godtgørelsesberettigede kvinde, mens hun er i live. Går kravet i arv, eller indgår godtgørelsesbeløbet i et dødsbo, vil arvingernes eller boets kreditorer derimod kunne gøre udlæg mv. i godtgørelsesbeløbet.

Det foreslås, at kravet på godtgørelsen efter denne lov vil blive modregnet en tidligere tilkendt erstatning eller godtgørelse for samme forhold, ligesom det foreslås, at godtgørelse udbetalt efter denne lov vil blive modregnet i en eventuel senere tilkendt erstatning eller godtgørelse for samme forhold. Det vil også gælde erstatninger eller godtgørelser, der er udbetalt af myndigheder i Grønland. Nedsættelsen vil ske med det beløb, som tidligere er udbetalt for samme forhold.

Det foreslås, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan indgå forlig med de kvinder, der forud for fremsættelsen af denne lov har anlagt sag om godtgørelse mod Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Forslaget vil sikre hjemmel til, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan indgå forlig med de kvinder, som har stævnet ministeriet, og samtidig sikre, at kvinderne ikke også vil skulle ansøge om godtgørelse efter denne lov. Forliget vil kunne indgås på vilkår, der svarer til den foreslåede godtgørelsesordning. Kvinder, der modtager godtgørelse ved indgåelse af forlig, vil ikke kunne modtage godtgørelse i øvrigt efter denne lov.

4. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Lovforslaget indeholder positive ligestillingsmæssige konsekvenser, da målgruppen for lovforslaget er kvinder, der mod deres vilje eller viden har fået antikonception og dermed ikke har kunnet bestemme over egen krop. Med lovforslaget etableres mulighed for at give individuel økonomisk godtgørelse til de berørte kvinder.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har negative økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for staten. Der vil skulle etableres en ny godtgørelsesordning hos Patienterstatningen og gennemføres en vejledningsindsats. De administrative konsekvenser skønnes at udgøre 84 mio. kr. samlet i periode 2026-2028.

Den individuelle økonomiske godtgørelse er fastsat til 300.000 kr. per kvinde uanset antikonceptionsmiddel. Udgifterne forbundet med godtgørelsesordningen vil afhænge af antallet af kvinder, der findes berettiget til den individuelle økonomiske godtgørelse. Det skønnes, at udgifterne til godtgørelsen vil udgøre 400,0 mio. kr. i 2026, 1.000,0 mio. kr. i 2027 og 200,0 mio. kr. i 2028 svarende til den på finansloven for 2026 afsatte reserve på § 16.11.79.42. Forsoningsfond til individuel økonomisk godtgørelse i spiralsagen. Overførsel af bevilling fra § 16.11.79.42. Forsoningsfond til individuel økonomisk godtgørelse i spiralsagen til § 16.11.34. Forsoningsfond til individuel økonomisk godtgørelse i spiralsagen (ny konto) (Lovbunden) til udbetaling af godtgørelsen optages på forslag til lov om tillægsbevilling for 2026. For 2027 og 2028 indarbejdes overførselen af 1.000,0 mio. kr. i 2027 og 200,0 mio. kr. i 2028 på regeringens forslag til finanslov for 2027.

Med forslaget indføres en midlertidig skatteudgift, da godtgørelsen er skattefri. Skatteudgiften svarer til skatteværdien af den modtagne bonus og vil fremgå af Skatteministeriets opgørelse over skatteudgifter.

Lovforslaget medfører ingen økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for kommuner eller regioner.

Lovforslaget vurderes i relevant omfang at være udformet i overensstemmelse med principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har positive administrative konsekvenser for borgere. De kvinder, som vil være omfattet af godtgørelsesordningen, vil kunne indgive en ansøgning om godtgørelse til Patienterstatningen.

Ansøgningsskemaet vil blive udformet, så ansøgningsprocessen bliver så enkel som muligt for den enkelte kvinde, der ønsker at ansøge om godtgørelse. Ansøgningsskemaet vil foreligge både i en dansk og grønlandsk sprogversion, og ansøgeren vil kunne vælge, om ansøgningen indgives på dansk eller grønlandsk. Vælger ansøgeren at indgive ansøgning på grønlandsk, vil Patienterstatningen også fremsende afgørelsen til ansøgeren på grønlandsk, ligesom øvrig kommunikation med ansøgeren vil være på grønlandsk.

Der vil endvidere blive gennemført en vejledningsindsats, som i Grønland skal udføre et opsøgende og rådgivende arbejde blandt kvinder, der kan være omfattet af godtgørelsesordningen, herunder bistå kvinderne med at indgive ansøgning til Patienterstatningen. Derudover vil Patienterstatningen kunne bistå med indgivelse af ansøgning om godtgørelse. Der vil komme nærmere vejledning på Patienterstatningens hjemmeside, og kvinderne vil ligeledes kunne tale med en sagsbehandler.

8. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ingen klimamæssige konsekvenser.

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ingen miljømæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 16. februar 2026 til den 6. marts 2026 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Alkohol og Samfund, Alzheimerforeningen, Angstforeningen, Ansatte Tandlægers Organisation (ATO), Astma-Allergi Danmark, ATP, Bedre Psykiatri, Blå Kors, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center for Bioetik og Nanoetik, Center for Etik og Ret, Center for hjerneskade, Copenhagen Cannabis IVS, D.W. IVS, Danish.Care, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Lungeforening, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Center for Organdonation, Dansk Epidemiologisk

Selskab (DES), Dansk Erhverv, Dansk Farmaceutisk Industri a-s, Dansk Farmaceutisk Selskab, Dansk Fertilitetsselskab (DFS), Dansk Gartneri, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri (DI), Dansk IT – Råd for IT-og persondatasikkerhed, Dansk Kiropraktor Forening, Dansk Neurokirurgisk Selskab (DNKS), Dansk Neurologisk Selskab (DNS), Dansk Oftalmologisk Selskab, Dansk Psykiatrisk Selskab (DPS), Dansk Psykolog Forening (DP), Dansk Psykoterapeutforening, Dansk Pædiatrisk Selskab (DPS), Dansk Samfundsmedicinsk Selskab (DASAMS), Dansk Selskab for Akutmedicin (DASEM), Dansk Selskab for Almen Medicin (DSAM), Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin (DASAIM), Dansk Selskab for Folkesundhed, Dansk Selskab for Geriatri (Ældre medicin), Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi (DSFK), Dansk Selskab for Klinisk Onkologi (DSKO), Dansk Selskab for Kliniske Akademikere, Dansk Selskab for Medicinsk Genetik, Dansk Selskab for Palliativ Medicin (DSPaM), Dansk Selskab for Patientsikkerhed (PS!), Dansk Selskab for Retsmedicin, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Standard, Dansk Sygepleje Selskab (DASYS), Dansk Sygeplejeråd (DSR), Dansk Tandsundhed, Dansk Tatovør Laug, Dansk Transplantations Selskab (DTS), Danske Advokater, Danske Bioanalytikere – dbio, Danske Dental Laboratorier (DDL), Danske Diakonhjem, Danske Fodterapeuter, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer (DH), Danske Osteopater, Danske Patienter, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Tandplejere, Danske Universiteter, Danske Ældreråd, Dataetisk Råd, Datatilsynet, De praktiserende psykiateres organisation (DPBO), De Videnskabsetiske Komiteer for Region Hovedstaden, De Videnskabsetiske Komiteer for Region Midtjylland, Demenskoordinatorer i Danmark, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Den Videnskabsetiske Komité for Region Nordjylland, Den Videnskabsetiske Komité for Region Sjælland, Den Videnskabsetiske Komité for Region Syddanmark, Depressionsforeningen, Det Børne- og ungdomspsykiatriske selskab (BUP-DK), Det Centrale Handicapråd (DCH), Det Ethiske Råd, Det grønlandske sundhedsdepartement, Det Sociale Netværk, Diabetesforeningen, DiaLab, Dansk Diagnostika- og Laboratorieforening, DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur, Drizzle Grow IVS, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, DØNHO (Danske Øre-Næse- Halslægers Organisation), Epilepsiforeningen, Ergoterapeutforeningen (Etf), Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Faglige Seniorer, Fagligt Selskab af Kliniske Diætister i Kost og Ernæringsforbundet (FaKD), Fagron Nordic A/S, Farmakonomforeningen, FOA, Forbrugerrådet TÆNK, Foreningen af danske sundhedsvirksomheder – Sundhed Danmark, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), Foreningen

af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Foreningen af Kommunale Velfærdschefer, Foreningen af Platformsøkonomi i Danmark, Foreningen af Speciallæger (FAS), Foreningen for Ledere af Offentlig Rusmiddelbehandling (FLOR), Foreningen for Parallelimportører af Medicin (FPM), Forsikring & Pension (F&P), Færøernes landsstyre, Gartneriet Gårslev A/S, GCP-enheden ved Københavns Universitet, GCP-enheden ved Odense Universitetshospital, GCP-enheden ved Aalborg og Aarhus Universitetshospitaler, Gigtforeningen, Gistrup Green Grow, Heilsumálaráðið (det færøske sundhedsministerium), Heilsustýrið (den færøske sundhedsstyrelse), Hemp Valley ApS, Hjernesagen, Hjerne-skadeforeningen, Hjerteforeningen, HK, HOME-START, HØPA (Foreningen af høreapparatbehandlende øre-næse-halslæger i speciallægepraksis), Høreforeningen, IGL - Industriforeningen for Generiske og Biosimilære Lægemidler, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Menneskerettigheder, Invest in Denmark, IT-Branchen, IT-Universitetet i København, Jordemoderforeningen, Justitia, Kirkens Korshær, KL, Kost og Ernæringsforbundet, Kristelig Lægeforening (KLF), Kræftens Bekæmpelse, KVINFO, Københavns Byret, Københavns Universitet, Landsforeningen af Kliniske Tandteknikere (LKT), Landsforeningen Børn og Forældre, Landsforeningen for PTSD Ramte og Pårørende, Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskaade (LMS), Landslægen på Færøerne, LAP - Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere, Ledernes Hovedorganisation, Lev – livet med udviklingshandicap, Little Green Pharma, Lægeforeningen, Lægemiddelindustriforeningen, Manderådets Udvalg for Familieret, MEDCOM, Medibo Relief, Medical Cannabis Denmark, Medican ApS, Medicoindustrien, Menighedsplejen i Danmark, MM Bureau v/Morten Nøhr, Muskelsvindfonden, Nationale Videnskabsetiske Komité, Nationalt Center for Etik, Nomeco A/S, Nordic Cannabis ApS, NordicCan, Naalakkersuisut (Grønlands landsstyre), OC Care ApS, OCD-foreningen, Okono A/S, Optikerforeningen, Organisationen af Lægevidenskabelige Selskaber (LVS), Osteoporoseforeningen - landsforeningen mod knogleskørhed, Patienterstatningen, Patientforeningen, PCG (Producenter af komprimerede gasser), Pharmadanmark, Pharmakon, PolioForeningen, Praktiserende Lægers Organisation (PLO), Praktiserende Tandlægers Organisation (PTO), Psoriasisforeningen, Psykiatrifonden, Radiograf Rådet, Reddernes Fagforening, Retspolitisk Forening, Retten i Aalborg, Retten i Aarhus, Retten i Esbjerg, Retten på Bornholm, Retten på Frederiksberg, Retten i Glostrup, Retten i Helsingør, Retten i Herning, Retten i Hillerød, Retten i Hjørring, Retten i Holbæk, Retten i Holstebro, Retten i Horsens, Retten i Kolding, Retten i Lyngby, Retten i Nykøbing Falster, Retten i Næstved, Retten i Odense,

Retten i Randers, Retten i Roskilde, Retten i Svendborg, Retten i Sønderborg, Retten i Viborg, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden for Færøerne, Rigsombudsmanden for Grønland, Roskilde Universitet, Rådet for Digital Sikkerhed, Rådet for Socialt Udsatte, Schroll Management ApS, Scleroseforeningen, Sex og Samfund, Sikkerhedsforeningen, SIND - Landsforeningen for psykisk sundhed, Sjældne Diagnoser, SMV, Socialpædagogernes Landsforbund (SL), Specific Pharma A/S, Stenocare, SUFO - Landsforeningen for ansatte i Sundhedsfremmende Forebyggende hjemmebesøg, Syddansk Universitet, Sø- og Handelsretten, Tandlægeforeningen, Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning, Tjellesen Max Jenne A/S, Tobaksproducenterne, Tolkebureauernes Brancheforening (TBBF), Udbetaling Danmark, Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF), UlykkesPatientForeningen, Vestre Landsret, ViNordic, VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, Yngre Læger, Ældre sagen, Øjenforeningen, Økologisk Landsforening, Østre Landsret, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil skulle udbetale godtgørelser til kvinderne. Udgifter forbundet hermed vil afhænge af antallet af kvinder, der findes berettiget til godtgørelse. Det skønnes, at udgifterne til godtgørelsen vil udgøre op mod 1.600 mio. kr. i perioden 2026-2028.

Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Der vil skulle etableres en ny godtgørelsesordning, herunder gennemføres en vejledningsindsats. Patienterstatningen vil skulle administrere godtgørelsesordningen. De administrative konsekvenser skønnes at udgøre 84 mio. kr. samlet i periode 2026-2028.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Godtgørelsesberettigede kvinder vil kunne indgive en ansøgning om godtgørelse til Patienterstatningen.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det foreslås med § 1, stk. 1, at staten efter ansøgning yder godtgørelse til kvinder, der i perioden mellem 1960-1991 har fået antikonception uden samtykke eller viden herom i Grønland eller under et ophold i Danmark.

Den foreslåede godtgørelsesordning vil omfatte opsætning af spiral, injektion med Depo-Provera og indsættelse af P-stav.

Med § 1, stk. 2, foreslås det, at godtgørelsen ydes til kvinder, som 1) har været bosiddende i Grønland på et tidspunkt i perioden mellem 1960-1991, 2) på tro og love efter bedste erindring erklærer at have fået antikonception i Grønland eller under et ophold i Danmark uden samtykke eller viden herom i perioden 1960-1991, og 3) sandsynliggør antikonceptionshændelsen efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at tre kriterier vil skulle være opfyldt for, at en kvinde vil kunne få godtgørelse. De tre kriterier er kumulative og vil således alle skulle være opfyldt for, at en kvinde kan modtage godtgørelse.

Med det første kriterium i det foreslåede stk. 2, nr. 1, vil det være et krav, at kvinden har været bosiddende i Grønland på et tidspunkt i perioden mellem 1960-1991,

Ved "bosiddende i Grønland" forstås, at kvinden boede og opholdt sig fast i Grønland og eksempelvis havde registreret sin bopælsadresse i Grønland. Det vil ikke være et krav, at kvinden har været bosiddende i Grønland i hele perioden mellem 1960-1991, men alene at kvinden har været bosiddende i Grønland på et tidspunkt i perioden 1960-1991.

Kvinder, der ikke har været bosiddende i Grønland på et tidspunkt i perioden mellem 1960-1991, vil ikke kunne modtage godtgørelse efter den foreslåede ordning.

Verificering af oplysninger om bopæl vil blive foretaget ved en gennemgang af oplysninger, som kvinden har angivet i ansøgningen, sammenholdt med

oplysninger om bl.a. kvindens navn, køn, fødsel, død, slægtskab, statsborgerskab, nuværende og tidligere adresser og værgemålsoplysninger.

Kvinden vil blive opfordret til at vedlægge materiale, som kan understøtte, at kvinden har haft bopæl i Grønland i perioden 1960-1991, hvis kvinden alene har haft bopæl i Grønland inden 1. maj 1972. Det skyldes, at CPR-registret først blev indført i Grønland på dette tidspunkt.

Hvis det ud fra tilgængelige oplysninger ikke er muligt at vurdere, om ansøgeren opfylder bopælskriteriet, vil Patienterstatningen som udgangspunkt skulle lægge ansøgerens oplysninger i ansøgningsskemaet om bopæl i Grønland til grund.

Vurderer Patienterstatningen, at de angivne oplysninger om bopæl giver Patienterstatningen anledning til at undersøge forholdet nærmere, vil Patienterstatningen kunne indhente f.eks. breve fra offentlige myndigheder til ansøgeren med angivelse af ansøgerens adresse i perioden 1960-1991, fødselsregistreringsattest fra Grønland, skoleindskrivninger i Grønland og skatteoplysninger med angivelse af ansøgerens adresse i perioden 1960-1991.

Med det andet kriterium i det foreslåede *stk. 2, nr. 2*, vil kvinden på tro og love efter bedste erindring skulle erklære at have fået antikonception i Grønland eller under et ophold i Danmark uden samtykke eller viden herom i perioden 1960-1991.

Forslaget vil således medføre et krav om, at kvinden underskriver en tro- og loveerklæring om, at hun har fået antikonception uden samtykke eller viden herom i Grønland eller under et ophold i Danmark i perioden mellem 1960-1991.

Kvinden vil også skulle erklære på tro og love, at samtlige oplysninger i ansøgningsskemaet er korrekte efter kvindens bedste erindring. Erklæring af oplysninger på tro og love vil indebære, at den erklærende bl.a. vil kunne straffes, hvis der forsætligt afgives en falsk erklæring, jf. straffelovens § 161.

Erklæringen vil skulle underskrives efter bedste erindring. Herved forstås, at kvinden underskriver en tro- og loveerklæring på baggrund af det, kvinden har kunne erindre på tidspunktet for underskrivelsen, og at

oplysningerne dermed er korrekte efter kvindens viden og hukommelse på tidspunktet for underskrivelsen.

Det forventes, at tro- og loveerklæringen bliver en del af ansøgningsskemaet og vil kunne udfyldes og indgives på samme måde som ansøgningsskemaet, herunder digitalt.

Med ”uden samtykke” forstås, at kvinden ikke har givet et samtykke til at få antikonception.

Den foreslåede godtgørelsesordning vil således omfatte kvinder, der ikke har givet samtykke til antikonceptionshændelsen. Der vil ikke være tale om samtykke, når pigen eller kvinden ikke kendte konsekvenserne af antikonception. Det kan være tilfælde, hvor pigen eller kvinden som led i samtykket ikke er blevet tilstrækkeligt informeret om antikonception eller om konsekvenserne af antikonceptionen. Der vil heller ikke være tale om samtykke, når pigen eller kvinden er blevet påtvunget antikonception. Det kan eksempelvis omfatte en situation, hvor kvinden har fået antikonception på trods af et modsatrettet ønske herom. Det kan også være tilfælde, hvor eksempelvis en ung pige ikke har turde sige fra op til eller da indgrebet foregik. I sådanne tilfælde vil der ikke være tale om samtykke, selvom der foreligger et journaliseret samtykke.

Med ”uden viden” forstås tilfælde, hvor pigen eller kvinden ikke vidste, at hun fik antikonception. Det kan eksempelvis være tilfælde, hvor pigen eller kvinden ikke blev oplyst om, at hun har fået antikonception, og hvor en kvinde først i forbindelse med et senere lægebesøg finder ud af, at hun har fået antikonception på et tidligere tidspunkt.

Fremgår der et samtykke af kvindens eventuelle journal, vil dette samtykke ikke i sig selv kunne begrunde et afslag på godtgørelse. Der vil være tale om en konkret vurdering, som vil afhænge af sagens øvrige oplysninger, herunder særligt troværdigheden af kvindens egen beretning om antikonceptions-hændelsen. Fremgår det således af en kvindes journal, at hun har givet samtykke, samtidigt med at hun har berettet om det modsatte, vil kvindens egen beretning som udgangspunkt skulle lægges til grund, hvis den f.eks. er understøttet af konkrete oplysninger om hændelsen, eller der i øvrigt efter omstændighederne i den konkrete sag ikke er noget grundlag for at tilsidesætte beretningen.

Den foreslåede ordning vil omfatte antikonceptionshændelser i Grønland eller under et ophold i Danmark.

Det betyder, at ordningen vil omfatte kvinder, som uden samtykke eller viden har antikonception i enten Grønland i perioden 1960-1991 eller under et ophold i Danmark i samme periode. Hændelsen vil således efter bestemmelsen kunne være sket i enten Grønland eller under et ophold, som kvinden har haft i Danmark.

Med ”ophold i Danmark” forstås et ophold på eksempelvis kostskole, efterskole, realskole, højskole, i plejefamilie mv. Det vil kunne være tale om et midlertidigt ophold, hvor kvinden rejser tilbage til Grønland, ligesom der vil kunne være tale om situationer, hvor kvinden efterfølgende er blevet i Danmark.

Med det tredje kriterium i det foreslåede *stk. 2, nr. 3*, vil kvinden skulle sandsynliggøre antikonceptionshændelsen.

Forslaget vil betyde, at kvinden vil skulle sandsynliggøre den antikonceptionshændelse, som hun har været udsat for, dvs. den hændelse, hvor kvinden har fået antikonception uden samtykke eller viden herom i Grønland eller under et ophold i Danmark i perioden 1960-1991.

Antikonceptionshændelsen vil f.eks. kunne sandsynliggøres ved en troværdig beretning, der udfyldes som en del af ansøgningsskemaet. Ansøgningsskemaet vil bestå af en række foruddefinerede spørgsmål og et fritekstfelt til supplerende oplysninger.

I de foruddefinerede spørgsmål vil der eksempelvis kunne angives oplysninger om navnet på den institution eller de behandlingssteder, hvor der er givet antikonception uden samtykke eller viden, f.eks. sundhedscenter, skole, hospital. Der vil ligeledes kunne gives oplysning om institutionens lokalitet ved angivelse af eksempelvis bygd, by og land. Herudover vil der kunne angives oplysninger om tidsperiode for hændelsen. Kvinden vil også kunne foretage en beskrivelse af hændelsen, herunder en beskrivelse af, hvad der skete, og hvad der foregik uden samtykke eller viden.

Kvinden vil herudover også i ansøgningsskemaet kunne afgive oplysninger om tidspunktet for hændelsen og adresse i Grønland forud for eller på tidspunktet for antikonceptionshændelsen. Hvis antikonceptionshændelsen er

sket under et ophold i Danmark, vil det også kunne angives, hvor kvinden har opholdt sig ved eksempelvis at angive navn og adresse på skolen eller plejefamilie, oplysninger om, hvor antikonceptionshændelsen fandt sted, herunder oplysninger om læge, sygehus eller lignende.

Det forudsættes, at desto flere detaljerede oplysninger kvinden har angivet i eller vedhæftet sin ansøgning, desto mere sandsynlig vil hændelsen som udgangspunkt fremstå.

Da kvinden også har mulighed for at sandsynliggøre hændelsen på anden vis end ved en personlig beretning, har kvinden mulighed for at vedlægge eventuel andet relevant understøttende materiale, f.eks. journaloplysninger, andenhåndsberetninger, breve m.v.

Patienterstatningen vil skulle foretage en vurdering af sandsynligheden af antikonceptionshændelsen. Der vil være tale om en konkret vurdering af, om kriterierne er opfyldt, men Patienterstatningen vil som udgangspunkt skulle lægge til grund, at beretningen er troværdig, hvis beretningen eksempelvis er understøttet af konkrete oplysninger om hændelsen, eller der i øvrigt efter omstændighederne i den konkrete sag ikke er grundlag for at tilsidesætte beretningen.

Er kvindens beretning ikke ledsaget af nærmere oplysninger om hændelsen, og er ansøgningsskemaet ikke tilstrækkelig udfyldt, vil Patienterstatningen anmode kvinden om at fremsende supplerende oplysninger. Sender kvinden ikke tilstrækkelige oplysninger, vil Patienterstatningen varsle kvinden om, at Patienterstatningen vil træffe afgørelse om afslag på godtgørelse, hvis Patienterstatningen ikke inden for en rimelig frist modtager yderligere oplysninger. Patienterstatningen vil skulle yde vejledning herom.

Det foreslås med § 1, stk. 3, at godtgørelsesbeløbet udgør 300.000 kr. per godtgørelsesberettiget kvinde.

Efter den foreslåede bestemmelse vil kvinder, der opfylder betingelserne efter loven, modtage 300.000 kr. i alt for samtlige antikonceptionshændelser. Godtgørelsesbeløbet vil kun ydes én gang pr. kvinde, uanset om der foreligger en eller flere antikonceptionshændelser og uanset forskellige typer antikonception i perioden.

Godtgørelsesbeløbets størrelse vil ikke blive gradueret eller reguleret. Der vil ved Patienterstatningens afgørelse således blive tildelt et beløb på 300.000 kr. til kvinden, uanset hvornår afgørelsen træffes i perioden.

Til § 2

Det foreslås med § 2, *stk. 1, 1. pkt.*, at ansøgning om godtgørelse indgives til Patienterstatningen ved anvendelse af et ansøgningsskema, som Patienterstatningen stiller til rådighed. Efter det foreslåede *stk. 1, 2. pkt.*, vil ansøgningsskemaet kunne indgives via den digitale løsning, som Patienterstatningen stiller til rådighed, fremsendes med fysisk post til Patienterstatningen eller afleveres personligt til Patienterstatningen. Ansøgningen vil efter det foreslåede *stk. 1, 3. pkt.*, kunne indgives på dansk eller grønlandsk.

Patienterstatningen vil som følge af forslaget udarbejde et ansøgningsskema, som vil skulle anvendes til at ansøge om godtgørelse efter den foreslåede ordning.

I ansøgningsskemaet vil der bl.a. skulle angives oplysninger om kvindens navn, personnummer, bopæl, tidligere bopæl, telefonnummer og eventuel e-mailadresse.

Udfyldes ansøgningsskemaet af en værge/fuldmagtshaver, vil der også skulle angives oplysninger om værgens navn, værgens/fuldmagtshavers personnummer, forhold til kvinden (f.eks. mor, far, værge etc.), telefonnummer, bopæl, tidligere bopæl og e-mailadresse. Desuden vil kvinden skulle underskrive en fuldmagtserklæring som en del af eller som tillæg til ansøgningsskemaet. Fuldmagtserklæringen vil kunne indgives på samme måde som ansøgningsskemaet, herunder digitalt.

Kvinden vil i ansøgningsskemaet på tro og love efter bedste erindring skulle erklære at have fået antikonception uden samtykke eller viden herom i Grønland eller under et ophold i Danmark i perioden mellem 1960-1991.

Det forventes, at tro- og loveerklæringen bliver en del af ansøgningsskemaet og vil kunne udfyldes og indgives på samme måde som ansøgningsskemaet, herunder digitalt.

Den del af Patienterstatningens hjemmeside, som vil vedrøre godtgørelsesordningen, vil foreligge både på dansk og grønlandsk. Ansøgningsskemaet

med tro- og loveerklæringer og eventuel værge-/fuldmagtshavererklæring vil foreligge både i en dansk og grønlandsk sprogversion.

Kvinden vil således selv kunne vælge, om ansøgningen indgives på dansk eller grønlandsk. Patienterstatningen vil ikke kunne opfordre kvinderne til at anvende en bestemt sprogversion.

Har kvinden valgt at ansøge på grønlandsk til Patienterstatningen, vil Patienterstatningen også fremsende afgørelse i sagen på grønlandsk. Afgørelsen vil dog samtidig blive fremsendt i en dansk sprogversion, idet afgørelsen også fremsendes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet med henblik på udbetaling. Har kvinden valgt at ansøge på dansk til Patienterstatningen, vil Patienterstatningen alene fremsende afgørelse i sagen på dansk.

Det forudsættes, at der på Patienterstatningens hjemmeside vil blive givet udførlig information og vejledning om godtgørelsesordningen, herunder om hvordan man ansøger om godtgørelse. Der vil herudover som led i en aktiv vejledningsindsats blive sendt fire personer til Grønland, som kan bistå kvinderne med at ansøge hos Patienterstatningen. Patienterstatningen annoncerer, som en del af det almindelige vejlednings- og oplysningsarbejde, på Patienterstatningens hjemmeside og via officielle kanaler i Grønland, hvor og hvornår kvinderne kan træffe de udsendte personer.

Ansøgning vil med den foreslåede bestemmelse kunne indgives digitalt til Patienterstatningen, sendes via fysisk post til Patienterstatningen eller afleveres personligt til Patienterstatningen.

Ansøgningsskemaet vil kunne tilgås på Patienterstatningens hjemmeside, som Patienterstatningen også anvender i dag til andre ansøgninger. Den digitale ansøgning udfyldes online og fremsendes digitalt til Patienterstatningen ved brug af MitID via Patienterstatningens ansøgningsportal Netservice.

Der vil herudover blive stillet et ansøgningsskema i PDF til rådighed, som kan printes fra Patienterstatningens hjemmeside og udfyldes i hånden. Derefter kan det sendes med fysisk post eller afleveres ved personligt fremmøde ved Patienterstatningen, herunder hos en af de af Patienterstatningen udsendte personer i Grønland.

Der vil være valgfrihed for kvinden i forhold til fremsendelses- og afleveringsmetode, men fremsendes ansøgningsskemaet uden brug af MitID, vil kvinden skulle vedlægge bekræftelse på sin identitet som eksempelvis kopi af dåbsattest, bopælsattest, pas, kørekort eller anden form for relevant identifikation

Ansøgningsskemaet vil kunne udfyldes af kvinden eller dennes værge/fuldmagtshaver. Idet det foreslås, at forvaltningsloven vil skulle finde anvendelse for så vidt angår den virksomhed, Patienterstatningen vil udøve i medfør af lov om godtgørelsesordning for kvinder omfattet af antikonceptions-sagen (spiralsagen) i Grønland i perioden 1960-1991, vil Patienterstatningen bl.a. skulle iagttage forvaltningslovens § 8 om ret til partsrepræsentation, herunder i forhold til vurderingen af repræsentationens omfang.

Kvinden vil modtage en bekræftelse på modtagelsen af ansøgningen fra Patienterstatningen.

Er ansøgningen indgivet via Patienterstatningens ansøgningsportal, vil der automatisk blive genereret et kvitteringsbrev med identifikation af kvinden og tidspunkt for modtagelsen af ansøgningen. Er ansøgningen indleveret via ansøgningsportalen, anføres tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen via portalen på den automatisk genererede kvittering.

Indgives ansøgningen via fysisk post, fremsendes bekræftelsen via Digital Post med identifikation af kvinden og tidspunkt for modtagelsen af ansøgningen. Er ansøgeren fritaget for Digital Post sendes bekræftelsen mv. med fysisk post. Er ansøgningen sendt som fysisk post, anføres datoen for modtagelsen af brevet.

Ved fysisk fremmøde gives en skriftlig kvittering for modtagelsen af ansøgningen med identifikation af kvinden og tidspunkt for modtagelsen af ansøgningen. Afleveres ansøgningen fysisk, anføres dato og tidspunktet for indleveringen af ansøgningen.

Med § 2, *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås det, at ansøgning kan indgives af kvinder, som har været udsat for hændelsen efter § 1.

Med den foreslåede bestemmelse afgrænses de godtgørelsesberettigede efter den foreslåede ordning til alene at være den person, som har været udsat for hændelsen efter § 1. Bestemmelsen omfatter hermed også kun personer,

som fortsat er i live. Personer, der er afdødt ved døden inden indgivelse af ansøgning om godtgørelse (og deres efterkommere) vil derimod ikke kunne modtage godtgørelse med den foreslåede ordning.

Med *stk. 2, 2. pkt.*, foreslås det, at eventuelle arveberettigede personer træder i kvindens sted, hvis kvinden afdør ved døden, efter at ansøgningen er indgivet til Patienterstatningen.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at eventuelle arveberettigede personer vil træde i kvindens sted, hvis en kvinde, som har indgivet en ansøgning til Patienterstatningen, efterfølgende afdør ved døden. Det indebærer, at de arveberettigede vil overtage kvindens partsbeføjelser i afgørelsessagen om godtgørelse efter den foreslåede ordning. I praksis forventes Patienterstatningen at kommunikere med kvindens dødsbo, som ligeledes vil være rette modtager af udbetalingen med henblik på fordeling blandt de arveberettigede.

Det foreslås med § 2, *stk. 3*, at ansøgning kan indgives til den 1. juni 2028.

Med den foreslåede bestemmelse vil ansøgninger om godtgørelse kunne indgives til Patienterstatningen til og med den 1. juni 2028.

Hermed sikres det, at kvinderne har mindst to år til at indgive ansøgninger, da kvinderne har kunnet indgive ansøgninger om godtgørelse til Patienterstatningen fra tidspunktet for fremsættelsen af lovforslaget i april 2026. Patienterstatningen vil påbegynde behandlingen af indgivne ansøgninger, når godtgørelsesordningen træder i kraft den 1. juni 2026.

Til § 3

Det foreslås med § 3, *stk. 1*, at Patienterstatningen modtager, oplyser og træffer afgørelse i sager om godtgørelse efter denne lov.

Med den foreslåede bestemmelse vil Patienterstatningen få ansvaret for og kompetencen til at behandle sager om godtgørelse efter denne lov.

Patienterstatningen er en privat forening, som er oprettet i fællesskab af kommunalbestyrelser, selvforsikrende regionsråd og forsikringsselskaber, som har tegnet forsikringer omfattet af kapitel 3 i klage- og erstatningsloven. Patienterstatningen behandler i forvejen sager efter klage- og

erstatningsloven, herunder træffer afgørelser i sager om behandlings- og lægemiddelskader. Patienterstatningen behandler også sager for andre, blandt andet for Grønland efter den grønlandske patienterstatningslov (inatsisartutloven).

Patienterstatningen vil i forbindelse med sagsbehandlingen skulle foretage en vurdering af den fremsendte ansøgning og de indsendte oplysninger og dokumenter. Det henvises til den foreslåede § 1 og bemærkningerne hertil.

Det forudsættes, at Patienterstatningen så vidt muligt hastebehandler sagen, hvis der fremkommer oplysninger om, at kvinden er alvorligt syg eller terminal.

Giver en ansøgning anledning til nærmere undersøgelser, vil Patienterstatning som led i sagsoplysningen kunne indhente oplysninger fra sundhedspersoner, af private og af myndigheder vederlagsfrit jf. den foreslåede § 4.

Det foreslås med § 3, *stk. 2*, at forvaltningsloven finder anvendelse på den virksomhed, der udøves af Patienterstatningen i medfør af denne lov.

For en gennemgang af relevant gældende ret henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at forvaltningsloven – tilsvarende hvad der gælder for den virksomhed, der udøves af Patienterstatningen i medfør af klage- og erstatningsloven – vil finde anvendelse for den virksomhed, der udøves af Patienterstatningen efter den foreslåede lov. Det vil indebære, at sagsbehandlingen af afgørelsessagerne om godtgørelse vil skulle ske under iagttagelse af forvaltningsloven og de almindelige forvaltningsretlige principper og garantier, herunder bl.a. reglerne om partsrepræsentation, partshøring, begrundelse og partsaktindsigt.

Det foreslås med § 3, *stk. 3*, at lov om offentlighed i forvaltningen ikke finder anvendelse på den virksomhed, der udøves af Patienterstatningen i medfør af denne lov.

For en gennemgang af relevant gældende ret henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.1.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive gjort klart, at lov om offentlighed i forvaltningen ikke vil finde anvendelse på den virksomhed, Patienterstatningen udøver efter denne lov. Det vil betyde, at der ikke vil være adgang til aktindsigt efter loven i de sager og oplysninger, som behandles efter denne lov.

Til § 4

Det foreslås med § 4, 1. pkt., at Patienterstatningen af sundhedspersoner, af private og af myndigheder vederlagsfrit kan afkræve enhver oplysning, som er nødvendig for Patienterstatningens afgørelse efter denne lov.

Med den foreslåede bestemmelse vil Patienterstatningen kunne kræve enhver oplysning, som er nødvendig for, at Patienterstatningen kan træffe afgørelse om godtgørelse efter de foreslåede regler.

Patienterstatningen vil med den foreslåede bestemmelse kunne kræve disse oplysninger af enhver sundhedsperson, af private virksomheder og af offentlige myndigheder, herunder eksempelvis kommuner, regioner, sygehuse og institutioner.

Patienterstatningen vil også efter den foreslåede bestemmelse kunne få oplysninger fra CPR-registeret. Der vil bl.a. kunne være tale om oplysninger om kvindens beskyttede navn og adresse, historiske adresser, fødested, slægtskab og statsborgerskab.

Men den foreslåede bestemmelse vil Patienterstatningen kunne få flere oplysninger fra CPR-registeret, end private foreninger efter de gældende bestemmelser i CPR-lovens §§ 38 og 39 har mulighed for, Patienterstatningen vil således få adgang til oplysninger, som normalt er forbeholdt offentlige myndigheder.

Det vil efter bestemmelsen være et krav, at de oplysninger, der afkræves, er nødvendige for, at Patienterstatningen kan træffe afgørelse om godtgørelse. Oplysningerne skal således være nødvendige for Patienterstatningens sagsbehandling, herunder vurdering af om de foreslåede betingelser for tilkendelse af godtgørelse er opfyldt. Patienterstatningen vil således ikke kunne afkræve oplysninger, som efter Patienterstatningens vurdering ikke er nødvendige.

De oplysninger, som Patienterstatningen kan afkræve som følge af den foreslåede bestemmelse, vil alene kunne anvendes til de sager, som Patienterstatningen behandler efter de foreslåede regler. Oplysninger vil således ikke kunne anvendes til øvrige sager, som Patienterstatningen behandler.

Patienterstatningen vil efter den foreslåede bestemmelse vederlagsfrit kunne afkræve oplysninger. De, som Patienterstatningen afkræver fra, vil således ikke efter den foreslåede kunne opkræve et vederlag for at udlevere oplysninger til Patienterstatningen.

Den foreslåede bestemmelse vil være tilsvarende § 37 i klage- og erstatningsloven, der gælder for Patienterstatningens øvrige virksomhed.

Efter de foreslåede § 4, 2. og 3. pkt., skal oplysningerne sendes til Patienterstatningen, senest 30 dage efter at Patienterstatningen har bedt om oplysningerne, og kan fristen ikke overholdes, skal Patienterstatningen inden fristens udløb, underrettes om grunden til fristoverskridelsen og om, hvornår Patienterstatningen kan forvente at modtage oplysningerne.

Forslaget vil medføre en tidsfrist på 30 dage for, hvornår den, der af Patienterstatningen afkræves oplysninger, skal udlevere disse oplysninger.

Fristen på 30 dage foreslås for at fremme og sikre en hurtig og smidig sagsbehandling og for at lette administrationen i forbindelse med indhentelse af materiale. Den foreslåede frist på 30 dage vil vedrøre oplysninger, som allerede foreligger, eller hvor det vil være muligt at fremskaffe disse inden for fristen. Fristen vil ikke hindre, at der efterfølgende vil kunne indsendes yderligere oplysninger til sagen, for at der kan træffes en afgørelse på et fuldt oplyst grundlag. Hvis fristen ikke kan overholdes, skal Patienterstatningen underrettes inden fristens udløb, om grunden til fristoverskridelsen og om, hvornår anmodningen kan forventes færdigbehandlet.

Til § 5

Det foreslås med § 5, at Patienterstatningen i helt særlige tilfælde kan tilkende visse advokatomkostninger, når advokaten har ydet nødvendig, væsentlig bistand til sagsoplysningen, der har medført en ny og ændret afgørelse fra Patienterstatningen, og den manglende sagsoplysning ikke skyldes kvindens forhold.

Med den foreslåede bestemmelse vil Patienterstatningen i helt særlige tilfælde kunne tilkende visse omkostninger til kvindens advokat, når denne har ydet nødvendig, væsentlig bistand. Der vil f.eks. kunne være tale om tilfælde, hvor Patienterstatningen har meddelt afslag på en ansøgning, fordi Patienterstatningen på baggrund af sagsoplysningen ikke fandt anti-konceptionshændelsen for sandsynliggjort, men hvor advokaten efterfølgende fremskaffer nye faktiske eller retlige oplysninger, som medfører et andet resultat, end den afgørelse Patienterstatningen har truffet. Det foreslås dog også, at Patienterstatningen alene skal kunne tilkende advokatomkostninger, hvis den manglende sagsoplysning ikke skyldes kvindens forhold. Der lægges derimod ikke op til, at kvinden kan få dækket advokatomkostninger i sager, hvor ansøgeren på grund af sin tilstand ikke selv kan varetage sine interesser.

Til § 6

Det foreslås med § 6, at afgørelser truffet efter denne lov kan indbringes for domstolene ved søgsmål mod Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Afgørelser, som Patienterstatningen træffer efter de foreslåede regler, vil ikke kunne påklages til anden administrativ myndighed. Det skyldes, at Patienterstatningen som privat forening ikke indgår i et over- og underordningsforhold, og at der således ikke er adgang til administrativ rekurs.

Med den foreslåede bestemmelse vil afgørelser truffet efter denne lov kunne indbringes for domstolene ved søgsmål mod Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Bestemmelsen angiver hermed, hvilken myndighed der skal anses for rette sagsøgte i retssager vedrørende afgørelser efter loven. Der er ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer af de almindelige regler om søgsmålsbetingelser mv. i retsplejeloven. Der gælder således ingen søgsmålsfrist.

Sagsøgeren vil have mulighed for at anlægge sager om prøvelse af afgørelser truffet efter denne lov ved sagsøgerens hjemting, hvis sagsøgeren har hjemting i Danmark, jf. retsplejelovens § 240, stk. 2.

Afgørelser vil ikke kunne påklages til anden administrativ myndighed.

Til § 7

Det foreslås med § 7, stk. 1, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet udbetaler godtgørelse efter denne lov, herunder eventuelle omkostninger efter § 5.

Bestemmelsen vil indebære, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil være ansvarlig for udbetaling af de godtgørelser, som Patienterstatningen træffer afgørelser om at tilkende.

Bestemmelsen vil også indebære, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil være ansvarlig for udbetaling af eventuelle omkostninger efter § 5. Det vil sige eventuelle advokatomkostninger, som vil kunne blive tilkendt i helt særlige tilfælde, når advokaten har ydet nødvendig, væsentlig bistand til sagsoplysningen, der har medført en ny og ændret afgørelse fra Patienterstatningen, og når den manglende sagsoplysning ikke skyldes kvindens forhold.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil i den forbindelse modtage kopi af afgørelser om tilkendelse af godtgørelse, som Patienterstatningen træffer.

Det foreslås med § 7, stk. 2, at udbetaling sker til den godtgørelsesberettigedes NemKonto, medmindre den godtgørelsesberettigede har anvist en anden konto, hvortil betaling skal ske.

Med den foreslåede bestemmelse vil udbetalingen blive foretaget af Indenrigs- og Sundhedsministeriet til kvindens NemKonto, medmindre kvinden har angivet en anden konto, hvortil betaling skal ske.

Hvis den godtgørelsesberettigede ikke har en NemKonto og ikke har angivet en anden konto, hvortil betaling skal ske, vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet skulle indhente kontooplysninger fra kvinden. I sådanne tilfælde vil der ikke skulle betales rente, så længe hindringen varer, jf. det foreslåede § 9, stk. 2, 2. pkt.

Til § 8

Det foreslås med § 8, at krav på godtgørelse efter denne lov falder i arv efter de almindelige regler, når det er fremsat i overensstemmelse med reglerne i kapitel 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at hvis den godtgørelsesberettigede har indgivet ansøgning om godtgørelse til Patienterstatningen, men

afgår ved døden, inden Patienterstatningen træffer afgørelse, vil kravet på godtgørelse efter denne lov falde i arv.

Med den foreslåede bestemmelse vil arveberettigede personer automatisk indtræde i den godtgørelsesberettigedes sted, hvis den godtgørelsesberettigede har ansøgt om godtgørelse, men er afgået ved døden inden afgørelsen.

Udbetaling vil i dette tilfælde ske til kvindens dødsbo. Er dødsboet afsluttet, vil pengene skulle udbetales til den eller de arvinger, der har måtte have fået kravet udlagt i arv. Skifteretten i Danmark eller kredsretten i Grønland vil også kunne komme ud for at skulle genoptage behandlingen af dødsboet med henblik på at foretage en ny udlodning af arven. Patienterstatningen vil i den forbindelse skulle videregive informationer om den kompetente skifteret i Danmark eller kredsret i Grønland til den udbetalende myndighed.

I fravær af kendskab til en konto, hvortil godtgørelsen kan udbetales, vil der i perioden frem til anvisning af en konto, hvortil betaling kan ske, ikke skulle betales rente, jf. det foreslåede § 9, stk. 2.

Til § 9

Det foreslås med § 9, stk. 1, at hvis godtgørelse udbetales senere end fem uger efter tidspunktet for afgørelsen om tilkendelse af godtgørelse, forrentes beløbet fra afgørelsestidspunktet, indtil betaling sker med en årlig rente svarende til renten i henhold til rentelovens § 5, jf. dog det foreslåede stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at forrentning af godtgørelser, der tildeles efter denne lov, vil indtræde fem uger efter, at der er truffet afgørelse om tilkendelse af godtgørelse, og at beløbet i et sådant tilfælde vil skulle forrentes allerede fra afgørelsestidspunktet.

Forslaget vil indebære, at der – hvis Patienterstatningen tildeler en kvinde godtgørelse ved afgørelse af 1. september 2026 – vil påløbe renter fra 1. september 2026, hvis Indenrigs- og Sundhedsministeriet ikke har udbetalt godtgørelse inden 6. oktober 2026. I et sådant tilfælde vil renter påløbe, indtil betaling sker.

Renten foreslås fastsat til renten efter rentelovens § 5, der udgør den officielle udlånsrente, som Nationalbanken fastsætter henholdsvis pr. den 1. januar og den 1. juli hvert år, med et tillæg på 8 pct.

Det foreslås med § 9, stk. 2, 1. pkt., at hvis den godtgørelsesberettigedes forhold hindrer betaling, betales ikke rente, så længe hindringen varer.

Med den foreslåede bestemmelse vil der ikke skulle betales rente, hvis den godtgørelsesberettigedes (fordringshaverens) forhold hindrer betaling, så længe hindringen varer. Dette vil være tilfældet, hvis den godtgørelsesberettigede ikke yder den medvirken til skyldforholdets afvikling, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde ret til at forudsætte. Hindringen vil bl.a. kunne bestå i, at den godtgørelsesberettigede ikke har anvist et gyldigt kontonummer, hvortil betaling kan ske. Den vil ligeledes kunne bestå i, at de arveberettigede personer ikke har fået genoptaget dødsboet eller anvist en konto, hvortil beløbet skal overføres til dødsboet.

Det foreslås endvidere med § 9, stk. 2, 2 pkt., at hvis den godtgørelsesberettigedes forhold hindrer betaling, regnes fristen efter den foreslåede stk. 1 fra hindringens ophør.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at fristen på fem uger efter den foreslåede stk. 1 vil skulle regnes fra hindringens ophør, hvis den godtgørelsesberettigedes forhold hindrer betaling. I sådanne tilfælde vil afgørelses-tidspunktet således være uden betydning, idet forrentning af godtgørelser, der tildeles efter denne lov, vil indtræde fem uger efter, at hindringen er ophørt. Udbetales en tilkendt godtgørelse senere end fem uge efter, at hindringen er ophørt, vil beløbet skulle forrentes allerede fra hindringens ophør.

Til § 10

Efter gældende ret vil der i vidt omfang kunne ske fradrag i andre offentlige forsørgelsesydelse og øvrige offentlige sociale ydelser ved udbetaling af godtgørelsesbeløb efter den foreslåede ordning. Endvidere vil godtgørelsen kunne indgå i formueopgørelsen for berettigelse til og beregning af blandt andet kontanthjælp, pension og boligstøtte. Der henvises i den forbindelse bl.a. til formue- og fradragsreglerne i §§ 14 og 33 i lov om aktiv socialpolitik.

Med den foreslåede § 10 foreslås det, at der fastsættes en særregel, som medfører, at godtgørelsen helt generelt ikke skal indgå i beregningen af eller medføre fradrag i forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser til modtageren selv eller til dennes eventuelle ægtefælle,

samlever eller husstandsmedlemmer ved udbetaling af godtgørelse efter § 1.

Med den foreslåede § 10 vil der ikke skulle foretages fradrag i offentlige forsørgelsesydelse og øvrige offentlige sociale ydelser som følge af godtgørelse, der udbetales efter denne lov. Det vil gælde både løbende ydelser og engangsydelser. Endvidere vil der skulle ses bort fra godtgørelsen opgørelse af formue for berettigelse til og beregning af blandt andet kontanthjælp, pension og boligstøtte.

Med ”offentlige forsørgelsesydelse og øvrige offentlige ydelser” forstås bl.a. ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven, boligstøtteleven mv.

Til § 11

Det følger af retsplejelovens § 513, stk. 1, at der ikke kan foretages udlæg i erstatning for invaliditet eller tab af forsørger eller i godtgørelse i forbindelse hermed, hvis beløbet tilkommer skadelidte eller den, som har mistet en forsørger. Er beløbet udbetalt, kan udlæg dog ske, medmindre summen ved indsættelse på særskilt konto i bank eller sparekasse eller på anden måde er holdt klart adskilt fra skyldnerens øvrige formue. Tilsvarende gælder om renter og udbytte af kapitalen.

I krav på godtgørelse for ikke-økonomisk skade, som ikke falder ind under retsplejelovens § 513, stk. 1, kan udlæg først foretages, når beløbet er udbetalt, jf. § 512, stk. 1.

Efter retsplejelovens § 513, stk. 4, kan udlæg dog foretages i de i stk. 1 og 2 nævnte beløb og krav, efter at kravet og dets størrelse er anerkendt eller fastslået af domstolene, hvis skyldneren under forretningen giver samtykke hertil, eller hvis skyldneren har stillet aktivet som pant for vedkommende fordring.

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 258 af 26. maj 1976 på baggrund af betænkning nr. 634/1971 om udlæg og udpantning. Det fremgår af betænkningen, s. 86, at godtgørelse for ikke-økonomisk skade f.eks. vil være godtgørelse for svie og smerte, jf. nu erstatningsansvarslovens § 3. Godtgørelse for tort efter erstatningsansvarslovens § 26 og godtgørelse for ikke-økonomisk skade i anledning af eksempelvis uretmæssig tvangsfuldbyrdelse, jf.

retsplejelovens § 505, vil også være omfattet. Lovens § 513, stk. 3, er endvidere blevet fundet anvendelig på godtgørelse for uberettiget afskedigelse.

Retsplejelovens bestemmelse om udlægsfritagelse finder som udgangspunkt anvendelse ved retsforfølgning i form af konkurs, jf. konkurslovens § 36.

Det er usikkert, i hvilket omfang krav efter den foreslåede lov vil være fritaget for retsforfølgning, og det foreslås på den baggrund at indføre særlige regler om kreditorbeskyttelse.

Det foreslås med § 11, stk. 1, 1. og 2. pkt., at godtgørelsen ikke kan overdrages eller gøres til genstand for retsforfølgning eller modregning over for den godtgørelsesberettigede kvinde. Overdragelse vil dog kunne ske, hvis godtgørelsen er udbetalt. Efter § 11, stk. 1, 3. pkt., vil retsforfølgning og modregning kunne ske, når godtgørelsen er udbetalt, medmindre godtgørelsen ved indsættelse på særskilt konto i bank eller på anden måde er holdt klart adskilt fra den godtgørelsesberettigedes øvrige formue, og efter den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 1, 4. pkt., vil tilsvarende gælde for renter og udbytte af kapitalen.

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til retsplejelovens § 513, stk. 1, men er tilpasset, så den gælder krav på godtgørelse efter de foreslåede regler.

Med den foreslåede bestemmelse vil godtgørelsesbeløb efter denne lov ikke kunne overdrages eller gøres til genstand for retsforfølgning, hverken af offentlige eller private kreditorer. Forslaget vil også betyde, at kravet på engangsbeløbet ikke vil kunne anvendes til modregning med eventuelle private eller offentlige krav.

Kravet på godtgørelsen vil med den foreslåede ordning være beskyttet mod overdragelse frem til udbetaling, hvorefter den godtgørelsesberettigede frit kan overdrage beløbet.

Kravet på godtgørelsen vil desuden være beskyttet mod retsforfølgning og modregning frem til udbetalingstidspunktet, hvor pengene indgår på godtgørelsesmodtagerens konto. Modtageren af godtgørelsen vil herefter kunne disponere over beløbet, ligesom godtgørelsesmodtagernes eventuelle kreditorer fra dette tidspunkt vil kunne foretage retsforfølgning mod beløbet,

medmindre summen ved indsættelse på særskilt konto i bank eller på anden måde er holdt klart adskilt fra kvindens øvrige formue.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kravet på godtgørelsen kan være beskyttet mod overdragelse, udlæg og retsforfølgning overfor den godtgørelsesberettigede kvinde, mens hun er i live. Går kravet i arv, eller indgår godtgørelsesbeløbet i et dødsbo, vil arvingernes eller boets kreditorer derimod kunne gøre udlæg mv. i godtgørelsesbeløbet.

Patienterstatningen vil vejlede kvinder om, at der kan udbetales til en anden konto end NemKonto med henblik på at beskytte beløbet mod kreditorfølgning og modregning.

Efter det foreslåede § 11, stk. 2, kan retsforfølgning eller modregning dog foretages, efter at kravet og dets størrelse er anerkendt eller fastslået, hvis den godtgørelsesberettigede giver samtykke hertil, eller hvis vedkommende har stillet kravet som pant for vedkommende fordring.

Bestemmelsen svarer til retsplejelovens § 513, stk. 4, men er tilpasset godtgørelseskravene efter den foreslåede lov.

Den foreslåede bestemmelse vil give mulighed for, at der kan foretages retsforfølgning, hvis Patienterstatningen har anerkendt kravet og dets størrelse, hvis den godtgørelsesberettigede giver samtykke. Det samme vil gælde, hvis kravet fastslås ved dom eller anden afgørelse.

Til § 12

Det foreslås med § 12, at godtgørelse udbetalt efter denne lov modregnes en tidligere eller senere tilkendt godtgørelse eller erstatning for samme forhold.

Forslaget vil betyde, at godtgørelse udbetalt efter denne lov vil skulle modregnes i en eventuel tidligere godtgørelse eller erstatning, som kvinden har fået tilkendt for samme forhold. Forslaget vil også betyde, at godtgørelse udbetalt efter loven vil skulle modregnes i en eventuel senere tilkendt erstatning eller godtgørelse for samme forhold. Nedsættelsen vil skulle ske med det beløb, som tidligere er udbetalt.

Med ”samme forhold” menes én eller flere antikonceptionshændelser uanset antikonceptionsmiddel uden samtykke eller viden herom.

Forslaget vil bl.a. betyde, at en kvinde ikke vil kunne få godtgørelse både via den foreslåede ordning og ved f.eks. en retssag om en antikonceptions-hændelse. Har en kvinde eksempelvis allerede fået tilkendt en godtgørelse for antikonception i mod hendes viden eller vilje, enten via domstolene eller ved den ordning, som Grønlands Selvstyre har etableret, vil godtgørelse efter den foreslåede ordning, skulle nedsættes med det beløb, som kvinden allerede har fået tilkendt. Det vil også betyde, at godtgørelse efter den foreslåede ordning, som en kvinde måtte have fået tilkendt, vil skulle modregnes i et eventuelt senere tilkendt godtgørelse eller erstatning for samme forhold om antikonception i mod hendes viden eller vilje, som kvinden måtte blive tilkendt.

Der vil ligeledes skulle ske modregning for eventuel tilkendt erstatning som følge af antikonception imod en kvindes viden eller vilje. En kvinde, vil således ikke både kunne få godtgørelse efter de foreslåede regler og erstatning for f.eks. følger af det sundhedsfaglige indgreb, f.eks. varigt mén, tabt arbejdsfortjeneste, psykologudgifter m.v.

Bestemmelsen vil omfatte enhver godtgørelse og erstatning for samme forhold, herunder godtgørelse tilkendt ved dom, forlig eller anden aftale.

Til § 13

142 sagsøgere har den 4. marts 2024 stævnet Indenrigs- og Sundhedsministeriet for krænkelse af sagsøgernes rettigheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). Kravet støttes på, at sagsøgerne har fået krænket deres rettigheder efter EMRK-artikel 3, 8 og 14 sammenholdt med artikel 3, subsidiært sammenholdt med artikel 8 ved at have iværksat den såkaldte ”spiralkampagne”. Sagsøgere kræver godtgørelse på 300.000 kr. til hver af sagsøgerne.

Det foreslås med § 13, stk. 1, 1. pkt., at Indenrigs- og Sundhedsministeren kan indgå forlig i retssager, der er anlagt mod staten før lovforslagets fremsættelse, når sagsøgeren opfylder betingelserne i § 1.

Med den foreslåede bestemmelse vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet kunne indgå forlig med de kvinder, som forud for fremsættelse af forslag til denne lov har anlagt sag om godtgørelse mod Indenrigs- og

Sundhedsministeriet. Disse kvinder behøver dermed ikke at indgive en ansøgning om godtgørelse efter denne lov for at opnå godtgørelse.

Det vil være en betingelse for at indgå forlig, at den enkelte sagsøger opfylder betingelserne i den foreslåede § 1.

Efter *stk. 1, 2. pkt.*, kan forliget indgås på vilkår, der svarer til bestemmelserne i denne lov.

Det vil betyde, at forlig vil skulle indgås på samme vilkår og betingelser, som følger af forslaget. Det gælder bl.a. i forhold til, hvilke kvinder der omfattes og godtgørelsesbeløbets størrelse.

Efter *stk. 1, 3. pkt.*, videresender Indenrigs- og sundhedsministeriet oplysninger om indgåede forlig til Patienterstatningen.

Med bestemmelsen sikres det, at Patienterstatningen får oplysning om forlig indgået efter bestemmelsens *stk. 1*, herunder navn og personnummer på de kvinder, der er omfattet af forliget. På den måde kan Patienterstatningen undersøge, om en kvinde allerede har fået udbetalt godtgørelse efter loven ved forlig.

Det foreslås med § 13, *stk. 2*, at kvinder, der modtager godtgørelse ved indgåelse af forlig efter *stk. 1*, ikke kan modtage godtgørelse i øvrigt efter denne lov.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at kvinder, der modtager godtgørelse i medfør af forlig med Indenrigs- og Sundhedsministeriet, ikke også kan modtage godtgørelse efter ansøgning til Patienterstatningen.

Til § 14

Det foreslås med § 14, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan kræve tilbagebetaling af en godtgørelse, der er udbetalt efter denne lov, hvis kvinden mod bedre vidende har undladt at afgive oplysninger eller har afgivet urigtige oplysninger, der har haft betydning for Patienterstatningens afgørelse.

Med den foreslåede bestemmelse vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet kunne søge en tidligere udbetalt godtgørelse tilbagebetalt, hvis kvinden mod bedre vidende har undladt at afgive oplysninger eller har afgivet urigtige

oplysninger, der har haft betydning for Patienterstatningens afgørelse. Som eksempel kan nævnes et tilfælde, hvor en kvinde har søgt om og fået tilkendt godtgørelse på baggrund af en forfalsket bopælsattest eller lægejournal.

Til § 15

Det foreslås med § 15, at loven træder i kraft den 1. juni 2026.

Forslaget vil betyde, at de foreslåede bestemmelser vil finde anvendelse fra 1. juni 2026. Det vil således også fra dette tidspunkt være muligt at behandle sager om godtgørelse, træffe afgørelser og udbetale godtgørelser.

Det bemærkes, at det allerede fra tidspunktet for lovforslagets fremsættelse har været muligt at indgive en ansøgning til Patienterstatningen om godtgørelse.

Til § 16

Det følger af statsskattelovens § 4, at alle indtægter i penge eller i formuegoder af pengeværdi er skattepligtige for modtageren.

Det foreslås, at i ligningslovens § 7 indsættes som *nr. 43*, at udbetalinger af godtgørelse omfattet af lov om godtgørelsesordning for kvinder omfattet af antikonceptionssagen (spiralsagen) i Grønland i perioden 1960-1991 ikke medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Det foreslåede vil medføre, at Indenrigs- og Sundhedsministeriets udbetaling af godtgørelse til de godtgørelsesberettigede omfattet af lov om godtgørelsesordning for kvinder omfattet af antikonceptionssagen (spiralsagen) i Grønland i perioden 1960-1991 ikke vil skulle medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Til § 17

Det foreslås med § 17, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

[Den territoriale afgrænsning udestår.]

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

[Parallelttekster vedr. ligningsloven]

UDKAST